

Potrebe nadaljnjih uporabnikov po informacijah v skladu z uredbo REACH: povzetek tržnih raziskav v obdobju 2017– 2018

Povzetek

Junij 2019

Izjava o omejitvi odgovornosti

Ta publikacija je zgolj informativne narave in ne izraža nujno uradnega stališča Evropske agencije za kemikalije. Evropska agencija za kemikalije ne prevzema nobene odgovornosti za morebitno uporabo informacij iz te publikacije.

Različica	Posodobitev	Sprememba
1.0	8. 7. 2019	Prva izdaja

Potrebe nadaljnjih uporabnikov po informacijah v skladu z uredbo REACH – povzetek

Referenčna št.: ECHA-2019-R-14-SL

ISBN: 978-92-9481-295-7

Kataloška številka: ED-04-19-508-SL-N

DOI: 10.2823/45867

Datum objave: Junij 2019

Jezik: SL

© Evropska agencija za kemikalije, 2019
Naslovnica © Evropska agencija za kemikalije

Če imate v zvezi s tem dokumentom vprašanja ali pripombe, jih pošljite na obrazcu za zahtevek po informacijah (navedite referenčno številko in datum izdaje). Obrazec je na voljo pod zavihkom Kontakt na spletišču agencije ECHA na naslovu:

<http://echa.europa.eu/contact>

Evropska agencija za kemikalije

Poštni naslov: P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki, Finska
Naslov za obiskovalce: Annankatu 18, Helsinki, Finska

1. Povzetek

Ozadje

V letih 2017 in 2018 je Evropska agencija za kemikalije (ECHA) skupaj s partnerji izvedla šest raziskav, da bi ugotovila, kako dobro podjetja poznajo razširjene varnostne liste, kako jih uporabljajo in kaj od njih pričakujejo. Razširjeni varnostni list vsebuje glavno besedilo s 16 poglavji, ki so mu priloženi scenariji izpostavljenosti.

Z uredbo REACH je bila uvedena zahteva po razširitvi varnostnega lista s prilogo, ki vsebuje scenarije izpostavljenosti za nevarne snovi¹, registrirane v količinah 10 ton ali več na leto. Razširjeni varnostni list bi bil sredstvo za obveščanje o pomembnih informacijah iz ocene kemijske varnosti registracijskega zavezanca. Informacije, vključene v scenarije izpostavljenosti, morajo zagotavljati podporo uporabnikom kemikalij pri izvajanju potrebnih ukrepov za zaščito zdravja ljudi in okolja.

Raziskave v tem poročilu zagotavljajo povratne informacije o novi prilogi s scenariji izpostavljenosti in glavnem besedilu varnostnega lista, ki se že desetletja zahteva za vse nevarne snovi in zmesi.

Raziskave so bile opravljene v sklopu programa mreže za izmenjavo scenarijev izpostavljenosti (ENES)². Zajele so različne faze v dobavni verigi, od proizvajalcev snovi do formulatorjev zmesi, distributerje in uporabnike kemikalij na Finskem ter pet industrijskih sektorjev, ki uporabljajo kemikalije, v Italiji. Poleg tega so bila zbrana mnenja inšpektorjev za delo o razširjenih varnostnih listih in morebitni uporabi njihove vsebine pri ocenjevanju tveganja na delovnem mestu.

Raziskave

Na Finskem sta bila organizirana dva kroga pogovorov s podjetji, prvi spomladi leta 2017 in drugi v začetku leta 2018. Sodelovalo je 37 podjetij, od katerih je bila večina velikih in srednjih podjetij. Cilj je bil ugotoviti, kako se informacije o nevarnih snoveh in zmesih trenutno prenašajo po dobavni verigi ter kako dobro zadovoljujejo potrebe podjetij v finski kovinskopredelovalni in strojni industriji.

V prvem krogu pogovorov, ki je potekal leta 2017, so se poleg informacij o zgoraj navedenih temah zbirale tudi informacije o tem, kako dobro podjetja poznajo podporno gradivo agencije ECHA (smernice in orodja za nadaljnje uporabnike).

Ob koncu leta 2017 je agencija ECHA pri anketi sodelovala tudi s petimi finskimi industrijskimi združenji. Anketa je dopolnila pogovore, z njo pa so se od 45 podjetij zbrale povratne informacije o pretoku informacij, o tem, kako bi lahko izboljšali obveščanje v dobavni verigi, ter o vprašanih v zvezi z razpoložljivimi smernicami in orodji v podporo podjetjem pri njihovih obveznostih v skladu z uredbama REACH in CLP. Odgovore so prispevala podjetja, ki delujejo na različnih ravneh v dobavni verigi, vključno z malimi, srednjimi in velikimi podjetji, ki proizvajajo snovi, formulirajo zmesi, distribuirajo kemikalije ali jih uporabljajo v kovinskopredelovalni in strojni industriji.

Italijanski nacionalni inštitut za zavarovanje pred nezgodami pri delu (INAIL) je opravil tudi anketo med italijanskimi podjetji. V tej anketi so preučevali pretok in kakovost razširjenih varnostnih listov ter kako podjetja informacije iz varnostnih listov uporabljajo pri svojih ocenah tveganj na delovnem mestu. Anketa je bila izvedena skupaj z italijansko zvezo kemične industrije in petimi združenji, ki obsegajo lesnopredelovalni, tekstilni, papirniški in kartonažni, strojarski

¹ Vključno s snovmi, ki so obstojne, bioakumulativne in strupene, snovmi, ki so zelo obstojne in zelo bioakumulativne, ter snovmi s seznama kandidatnih snovi.

² <https://echa.europa.eu/about-us/exchange-network-on-exposure-scenarios>

ter plastični in gumarski sektor. V začetku leta 2018 je bilo v anketo vključenih skupaj 683 podjetij (večinoma malih in srednjih) iz teh petih sektorjev.

Cilj raziskav pri inšpektorjih za delo je bil ugotoviti, katere informacije iz razširjenega varnostnega lista so po mnenju organov s področja varnosti in zdravja pri delu uporabne za uporabnike kemikalij. Konec leta 2017 so bili opravljeni razgovori s predstavniki 10 inšpekcijskih organov za delo, spomladi leta 2018 pa se je na anketo odzvalo 20 držav članic. Nanje so se obrnili prek delovne skupine Chemex pri Odboru višjih inšpektorjev za delo (SLIC).

Povzetek ključnih ugotovitev in priporočil

V raziskavah so bile ugotovljene štiri vrste izzivov.

1. Končni uporabniki se ne zavedajo v celoti svojih dolžnosti v zvezi z razširjenimi varnostnimi listi.
2. Informacije se po dobavni verigi še ne prenašajo tako, kot je predvideno, obveščanje po dobavni verigi navzgor pa je omejeno.
3. Informacije v razširjenih varnostnih listih ne ustrezajo potrebam prejemnikov.
4. Primanjkuje informacijskih rešitev, ki bi olajšale prenos informacij o scenarijih izpostavljenosti med podjetji.

Raziskave kažejo na **omejeno seznanjenost podjetij z razširjenimi varnostnimi listi**, povezanimi zakonskimi obveznostmi in podporo, ki je na voljo podjetjem.

Na splošno so dobavitelji kemikalij (zlasti velika podjetja) dobro seznanjeni in imajo dovolj virov za izpolnjevanje zahtev. Kljub temu skoraj polovica podjetij, ki so končni uporabniki, na Finskem in v Italiji ni prejela razširjenih varnostnih listov ali ni zabeležila, da jih je prejela. Končni uporabniki kemikalij pa večinoma uporabljajo zmesi in vključitev informacij o scenarijih izpostavljenosti v varnostni list za zmesi še ni splošna praksa.

Pričakuje se, da bo pojasnilo, kako bi bilo treba informacije o scenarijih izpostavljenosti navesti v varnostnem listu za zmesi, pripravljeno v sklopu ukrepa pregleda št. 3 v skladu z uredbo REACH. Poleg tega so številni končni uporabniki kemikalij navedli, da niso dobro seznanjeni z obveznostmi, povezanimi s scenariji izpostavljenosti. To jasno kaže na potrebo po stalnih dejavnostih ozaveščanja o razširjenih varnostnih listih v spodnjem delu dobavne verige.

Agencija ECHA je v podporo podjetjem že objavila obširna podporna gradiva o razširjenih varnostnih listih, vključno s preprostimi navodili in primeri. Večina teh publikacij je na voljo v 23 jezikih EU, zato lahko vse interesne skupine do njih preprosto dostopajo in jih uporabljajo za ozaveščanje o tej tematiki. Gradivo je na voljo v oddelkih³ spletišča agencije ECHA, namenjenih nadaljnjim uporabnikom. Praktični primeri scenarijev izpostavljenosti so na voljo v oddelku za podporo⁴ na spletišču.

Finska in italijanska raziskava ter raziskava pri inšpektorjih za delo kažejo vrzeli v **prenosu razširjenega varnostnega lista** po dobavni verigi. Ugotovljeno je bilo, da so scenariji izpostavljenosti, ki so jih prejela podjetja, praviloma ustrezno dolgi (manj kot 30 strani), vendar se zaradi praktičnih težav (npr. zaradi informacijskih sistemov ali prevodov) pri njihovi distribuciji spodnji del dobavne verige ne doseže vedno. Vsi akterji v dobavni verigi se morajo zavedati, da je posredovanje informacij o scenarijih izpostavljenosti obveznost iz uredbe REACH in da so do teh informacij upravičena vsa podjetja v dobavni verigi.

³ <https://echa.europa.eu/regulations/reach/downstream-users>

⁴ <https://echa.europa.eu/support/practical-examples-of-exposure-scenarios>

Raziskave v tem poročilu jasno kažejo, da je **obveščanje dobaviteljev po dobavni verigi navzgor** o informacijah, povezanih z uporabo, **še vedno omejeno** in da je večinoma osredotočeno na vprašanja, povezana z razvrščanjem in osebno varovalno opremo. Obveščanje registracijskih zavezancev o uporabah in pogojih uporabe po dobavni verigi navzgor ter stiki z dobavitelji o kakovosti razširjenega varnostnega lista potekajo na *ad hoc* podlagi; večinoma to počnejo večja podjetja. Ugotovitve finske in italijanske raziskave kažejo, da bi strukturirano obveščanje olajšalo posredovanje razumljivih informacij o uporabah in pogojih uporabe po dobavni verigi navzgor. Na ravni industrijskega sektorja so lahko rešitev za to načrti uporabe, pripravljeni v sklopu programa ENES.

V raziskavah so bile navedene različne **pomanjkljivosti pri kakovosti razširjenih varnostnih listov**. Podjetja in inšpektorji za delo se strinjajo, da scenariji izpostavljenosti pomenijo dodano vrednost samo, če so dobro pripravljene. Ugotovljene pomanjkljivosti vključujejo manjkajoče, nejasne ali preveč splošne informacije, ki zato niso uporabne. Pogosto omenjene težave so bile pomanjkanje usklajene strukture dokumenta, neskladje informacij in dvoumna terminologija. Poleg tega je anketa pokazala, da so bili pogosti odsotnost različnih scenarijev izpostavljenosti v nacionalnih jezikih in delni ali slabi prevodi razširjenih varnostnih listov. Te težave glede kakovosti zmanjšujejo vrednost in uporabnost razširjenih varnostnih listov ter jih je treba obravnavati prednostno.

Pomembno je upoštevati, da naj bi razširjene varnostne liste uporabljala različna podjetja, od poklicnih obrtnikov do velikih podjetij z oddelki, ki se ukvarjajo s kemijsko varnostjo in skladnostjo z zakonodajo. Distribucija varnostnih listov z informacijami o izpostavljenosti v obliki PDF ali na papirju otežuje izpolnjevanje potreb po informacijah raznolike skupine prejemnikov ob hkratnem zagotavljanju obvladljivosti in razumljivosti dokumentov v večjezičnem evropskem okolju. Zato so številna podjetja izrazila željo po **sodobnih informacijskih rešitvah**, ki bi olajšale njihovo delo. Želijo si informacijske rešitve, ki bi omogočale filtriranje informacij, pomembnih za podjetje. Poleg tega bi bile dobrodošle rešitve za elektronski prenos informacij iz prejetih razširjenih varnostnih listov v prejemnikove informacijske sisteme. Uvedba takšnega orodja bi izboljšala učinkovitost obdelave informacij iz varnostnih listov in zmanjšala napake, ki so posledica zamudne ročne obdelave podatkov.

Šest tržnih raziskav zagotavlja dragocen vpogled v pretok razširjenih varnostnih listov v dobavni verigi in vpliv scenarijev izpostavljenosti na ravni končnih uporabnikov v letih 2017 in 2018. Njihove ugotovitve bodo zato olajšale načrtovanje dejavnosti ENES o okrepljenem obveščanju v dobavni verigi in prispevale k ukrepu pregleda št. 3 v skladu z uredbo REACH⁵ o *uporabnosti in kakovosti razširjenih varnostnih listov*. Nekatere od zbranih informacij so pomembne tudi za razvojno delo v okviru ukrepa pregleda št. 12.1 v skladu z uredbo REACH o *vmesniku med uredbo REACH in zakonodajo o varnosti in zdravju pri delu* ter ukrepa pregleda št. 14 v skladu z uredbo REACH o *podpori malim in srednjim podjetjem*.

Celotno poročilo je na voljo na spletišču agencije ECHA v oddelku ukrepa pregleda št. 3 v skladu z uredbo REACH na:

<https://echa.europa.eu/reach-review-action-3>

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0116&from=EN>

EVROPSKA AGENCIJA ZA KEMIKALE
ANNANKATU 18, P.O. BOX 400, FI-00121 HELSINKI, FINSKA
ECHA.EUROPA.EU/SL/HOME